Nr. 9 **Poznań, 2 marca 1926** **Rok VI**

RYNEK METALOWY I MASZYNOWY

Pierwszy polski tygodnik dla przemysłu i handlu branży żelaza, maszyn, metali, materjałów budowlanych oraz pokrewnych branż.

ORGAN ZWIĄZKU HANDLARZY MASZYN ROLNICZYCH NA ZACHODNIĄ POLSKĘ.
ORGAN ZWIĄZKU KUPCÓW BRANŻY ŻELAZA NA ZACHODNIĄ POLSKĘ.

Dwa bezpłatne dodatki: „ELEKTRO- I RADJOTECHNIKA“ oraz „POSTĘPY w PRZEMYŚLE“

Wychodzi tygodniowo
Abonament kw. 3½ złp.

Dla Gdańska i Niemiec 3½ guld.
Dla Ameryki 1 dolar kwartalnie

REDAKCJA i ADMINISTRACJA:
Poznań, ul. Wielka 10 — Telefon 2277

Konto czekowe P. K. O. w Poznaniu nr. 202796

Ceny ogłoszeń: 1/1 str. 100 zł., 1/2 str. 60 zł., 1/4 str. 35 zł., 1/8 20 zł., 1/16 str. 10 zł.
Ogłoszenia na okładce z dopłatą.
Miejscem wykonania zleceń i zapłaty jest Poznań
Przy wszelkich kwestjach spornych jest miarodajny sąd powiatowy w Poznaniu

Działalność Polskiego Syndykatu Hut Żelaznych a rozwój gospodarczy Polski.

Jednym z pierwszych kroków Polskiego Syndykatu Hut Żelaznych, było podniesienie ceny żelaza [o] 25 procent. Fakt ten wywołał wśród sfer przemysłowych i handlowych nietylko zdziwienie, ale nawet pewne rozgoryczenie. Kiedy bowiem wysiłki ogółu społeczeństwa pod hasłem oszczędności i reorganizacji ekonomicznej kraju zmierzają ku obniżeniu cen, potanieniu robocizny i uruchomieniu przemysłu — następuje nagle podwyżka cen żelaza, która przekreśla programy i budżety wielu gałęzi przemysłu krajowego, zwłaszcza przemysłu przetworów żelaznych, przemysłu maszynowego, budowlanego i rolniczego, które opierają się na żelazie, jako na je[illegible]dynym, głównym lub ważnym materjale przeróbkowym.

Odruc[h]owo podniesienie cen żelaza wywołać musi ogóln[y] wzrost cen w odpowiedniej skali procentowej. Wobec i tak już niedostatecznej ilości pieniądza obiegowego, oznacza to jeszcze większy kryzys kapitałów obrotowych.

W zak[illegible]sie sanacji gospodarczej bardzo wielką
rolę przypisu[illegible]ją tak koła ministerjalne jak i społe-
czeństwo, akty[illegible]wności naszego handlu zagraniczne-
go: ma on bow[illegible]iem z czasem zupełnie znieść długi
zeszło[r]oczne i w[illegible]prowadzić w kraj walutę obcą. Li-
czono, na to tem [illegible] więcej, że obniżenie się kursu zło-
tego, stanowiło dl[a] [illegible] polskich producentów i ekspor-
ter[ó]w premję wyw[illegible]ozową, zachęcającą wszystkich
do szerszej produkcj[illegible] w celach wywozowych. Pod-
n[illegible]iesienie cen żelaza pr[illegible]zekreśliło te rachuby, niszczy
premję wywozową, ogr[illegible]anicza i wprost uniemożliwia
wywóz. Ceny bowiem [illegible] towarów, pochodzenia pol-
skiego są wyższe, aniżel[illegible]i ceny takichże towarów,
pochodzenia innych krajów.

Inny jeszcze s[illegible]kutek te[illegible]o fatalnego podwyższe-
nia cen na żelazo je[illegible]st to osłab[illegible]ienie siły konkurencyj-
nej naszego p[illegible] na rynku krajowym.

Czyż wię[illegible] być utrzy-
mywany w s[illegible]
siła [illegible]teg[illegible]
[illegible]

kazać to, usprawiedliwić uchwałę syndykatu usiłuje p. dyr. S. Stanowski w zeszycie 3 rok VII. „Przemysłu i Handlu“. Jako powody usprawiedliwiające tę uchwałę, przytacza p. Stanowski spadek kursu złotego i podrożenie wskutek tego surowca zagranicznego jak wysokoprocentowych rud niemieckich, szwedzkich i rosyjskich oraz fabrykatów z odlewni górnośląskich z zagranicy, potrzebie zapewnienia przedsiębiorstwom hutniczym odnośnego zysku i zrektyfikowaniu cen żelaza poprzednich, które ponoś nieodpowiadały kosztom wytwórczym. Społeczeństwo jednakże nie przychyla się do wywodów p. dyr. Stanowskiego i przeciwstawia jego obliczeniu, obliczenie inne, wystawione przez p. inż. Kuczewskiego w zeszycie 51-52/1925 i zesz. 6/1926 „Przemysłu i Handlu“, w których udowadnia, że to podwyższenie cen na żelazo jest nieuzasadnione, odmawiając racji rzeczowości i potrzeby osobliwie argumentom zysków dla przedsiębiorstw, oraz nierealności cen poprzednich na wytwory hutnicze we formie przez p. dyr. Stanowskiego podanej. Licząc się z istotnym spadkiem kursu złotego można usprawiedliwić jakąś minimalną podwyżkę cen, ale nie na 25 procent.

Tak samo nie wytrzymuje krytyki twierdzenie p. dyr. Stanowskiego, że ceny poprzednie na żelazo były niżej kosztów produkcji własnej i ze stratą dla hut.

„Po utracie zbytu na terenie Rzeszy, pisze p. inż. Kuczewski*) kopalnie śląskie były zmuszone do bardzo znacznego ograniczania wydobycia; nadto, ceny węgla, pod wpływem ostrego współzawodnictwa zakładów dąbrowskich i krakowskich, spadły poniżej poziomu przedwojennego. Innemi słowy, prowadzenie kopalń węglowych dawało wówczas ogromne straty. Według oświadczeń Naczelnych Dyrektorów dwóch największych przedsiębiorstw przemysłowych województwa śląskiego — sytuację ratowały wtedy huty żelazne (oczywiście, cynkowe), które, sprzedając żelazo handlowe po cenie zasadniczej 200 złotych, a czasem nawet niżej tego, nietylko opędzały wydatki własne, lecz jednocześnie

*) p. „Przemysł i Handel“ r. 1926, str. 161.

pokrywały niedobory pieniężne, wynikłe z prowadzenia kopalń węgla kamiennego, co — wbrew twierdzeniu p. dyrektora Stanowskiego — wcale nie świadczy o tem, jakoby huty polskie pracowały „z czystą stratą już od lat paru“.

Nareszcie sprawozdanie Tow. Akc. „Zjednoczone Huty Królewska i Laura“ za rok operacyjny 1924/25, sporządzone w listopadzie 1925, kończy się słowy następującemi: „Ceny na przetwory hutnicze kształtują się pod wpływem Syndykatu*) do pewnego stopnia znośnie, ceny za węgiel są jeszcze niewystarczające“.

Nie chcemy bynajmniej powiedzieć przez to, że pewne huty województwa kieleckiego, jakie wogóle z natury rzeczy mają i muszą mieć koszta własne wyższe, aniżeli zakłady województwa śląskiego, w lecie roku 1925 pracowały bez strat, albo też z dużym „wygórowanym zyskiem“.

Zdaje się, że w hutnictwie polskim odnosi zwycięstwo zasada, usilnie zwalczana zarówno w Niemczech jak na całej kuli ziemskiej, polegająca na tem, że polityka cen uprawiana przez syndykat nie jest ujmowana z szerszego punktu widzenia i kształtuje się pod wpływem kosztów wytwórczych zakładów słabych i nieekonomicznie pracujących.

*) Chodzi tu o Syndykat Górnośląskich Hut Żelaznych, działający od sierpnia 1925 roku.

Jeżeli jeszcze weźmiemy pod uwagę, że od tego czasu, kiedy p. inż. Kuczewski pisał swoje uwagi w tym przedmiocie złoty zyskał na wartości swego złotego parytetu, a w Niemczech pomimo droższej waluty ceny na żelazo są niższe, musimy bądź co bądź przyznać słuszność twierdzeniu p. inż. Kuczewskiego.

Pozatem przeciw Syndykatowi Hut Żelaznych podnosi się zarzut, że nie wyzyskuje dostatecznie korzystnych konjunktur przez spadek złotego wywołanych w sprawie wywozu żelaza zagranicę. Dla naszych przemysłowców Niemców na Górnym Śląsku nie ma, jak się zdaje, na kuli ziemskiej innego rynku zbytu na żelazo i wyroby żelazne poza rynkiem niemieckim, co wynika chociażby z faktu pozostawienia bez odpowiedzi licznych, napływających z państw bałkańskich zapytań. Potwierdzają te oświadczenia czasopisma Związku Przemysłowców w Katowicach. A przy cenie żelaza prętowego w Anglji 7 i pół Ł 270 zł za tonnę, możliwości eksportowe dla polskiego żelaza są widoczne.

Patrząc na poczynania P. S. H. Ż. rodzi się mimowoli obawa, by nie stał on się z czasem kulą u nogi dla rozwoju naszego hutnictwa, oraz by nie wywarł na niem tego samego wpływu, jaki wywarł syndykat hut żelaznych Prodamet na hutnictwo w b. Królestwie.

P. Groński.

Sprawa Harrimana i Spółki.

Pertraktakcje między zarządem zakładów Gieschego a grupą Harrimana w sprawie objęcia 51 proc. akcyj towarzystwa wzamian za pożyczkę w sumie 10 000 000 dolarów nie są jeszcze ukończone, ale pewnym krokiem zbliżają się ku końcowi. Umowa mianowicie może być zrealizowana dopiero **po ostatecznem uchwaleniu przez Sejm i Senat ustawy o popieraniu przemysłu cynkowego w Polsce.** Jak wiadomo, projekt ustawy „o popieraniu przemysłu cynkowego zgłoszono dopiero w ostatnim czasie do laski marszałkowskiej przez Ministerstwo Skarbu. Sądząc na podstawie komunikatów prasowych o tym projekcie, Amerykanie uzyskają w Polsce lepsze warunki dla ulokowania swego kapitału, aniżeli się sami spodziewać mogli, oczywiście, o ile ustawa uzyska moc prawną w Sejmie.

Jednocześnie zaznaczyć należy, że grupa Harrimana uzależnia swoje wejście do zakładów Gieschego od pewnych ulg podatkowych i celnych. Jednem słowem skonkretyzowanie całej umowy nastąpi po wejściu w życie ustawy.

Pewne dane w tej sprawie oraz o pochodzeniu Harrimana, znajdujemy w jednym z ostatnich numerów „Kurjera Polskiego“. Otóż kilkanaście lat temu nazwisko Harrimana w Stanach Zjednoczonych było tak samo fascynującem, jak nazwiska największych businessmanów amerykańskich: Carnegie, Rockefeller, Morgan, Hill i wiele innych. Był to nieżyjący już obecnie E. H. Harriman, „król kolejowy“, którego fenomenalna karjera na polu przedsiębiorczości kolejowej przeszła już do legend Nowego Świata.

Harriman, prowadząc obecnie rokowania z rządem polskim w sprawie eksploatacji rud cynkowych na Śląsku, jest właścicielem nowojorskiego domu bankowego W. A. Harriman an Company, młodego stosunkowo przedsiębiorstwa, które w roku zeszłym zdobyło rozgłos na terenie międzynarodowym **wskutek uzyskania głośnej koncesji w Rosji sowieckiej.** Na mocy tej koncesji W. A. Harriman wespół z nieujawnionymi dotychczas kapitalistami niemieckimi uzyskał **wyłącznie prawo eksploatacji w okresie 20-letnim rud manganowych w Cziaturach na Kaukazie; są to, jak wiadomo, najbogatsze złoża tego niezbędnego dla przemysłu stalowego metalu, którego głównym odbiorcą jest już oddawna Ameryka.**

Niezwłocznie po podpisaniu umowy koncesyjnej w Moskwie w dn. 12 czerwca 1925 roku przez Feliksa Dzierżyńskiego w imieniu rządu sowieckiego oraz John S. Elliott'a w imieniu firmy amerykańskiej, W. A. Harriman rozpoczął starania o nabycie innego wielkiego w Europie objektu metalurgicznego, mianowicie rud cynkowych, należących do sukcesorów Georga von Giesche, położonych na Górnym Śląsku po obu stronach granicy polsko-niemieckiej.

Ponieważ rudy te wraz z hutami zarówno dla Polski jak i dla Niemiec, stanowią jedyne i największe w Europie źródło tak cennego metalu, jakim jest cynk, przeto p. Harriman w dążeniu do zawładnięcia nim napotkał na swej drodze wielkie trudności ze strony czynników rządowych obu państw. Znacznem ułatwieniem dla Harrimana była ta okoliczność, że właściciele przedsiębiorstwa Gieschego nie rozporządzają dostatecznym kapitałem, aby urządzenia kopalń i hut doprowadzić do wymagań techniki nowoczesnej i tem samem podnieść produkcję cynku do możliwie najwydatniejszych granic. Ta okoliczność przezwyciężyła wszystkie protesty ze strony grup opozycyjnych w Niemczech, które domagały się utrzymania majątku Gieschego w rękach niemieckich. W grudniu rząd pruski wydał komunikat, głoszący, że nie widzi przeszkód do zawarcia umowy, na mocy której przedsiębiorcy amerykańscy mają uzyskać większość udziałów w firmie Gieschego.

W Polsce mieli Amerykanie do przezwyciężenia większe jeszcze trudności, albowiem do motywów natury zasadniczej, polegających na naturalnem dążeniu każdego narodu i państwa do utrzymania swych bogactw przyrodniczych w rękach własnych, **przyłączył się motyw natury fiskalnej.** Mianowicie, firma Gieschego stała się niewypłacalnym dłużnikiem skarbu polskiego. Jej zadłużenie z tytułu podatku majątkowego, przemysłowego i innych urosło, według danych prasy górnośląskiej, do olbrzymiej sumy 50 miljonów złotych. Przedstawiciele firmy kwestjonowali wysokość tej sumy, redukując ją do 15 miljonów, i od przychylnego załatwienia tej sprawy na korzyść firmy uzależniali objęcie jej przez Amerykanów, a wraz z nimi i dopływ kapitałów nowych do Polski.

W tym celu, jak już wyżej zaznaczyliśmy, wniesiono do Sejmu projekt „o popieraniu przemysłu cynkowego".

Pod żadnym względem nie należy podzielać tej części opinji w Polsce, którą — motywując fakt przejścia praw własności kopalń cynkowych z rąk niemieckich do rąk amerykańskich — dopatruje się czynników ujemnych dla interesów państwa.

Przeciwnie, kapitał przemysłowy amerykański, w odróżnieniu od niemieckiego, jest pozbawiony cech politycznych i imperjalistycznych; celem jego jest wyłącznie **wytwórczość, wyzyskanie bogactw naturalnych na kuli ziemskiej w celu zaspokojenia potrzeb przemysłu oraz potrzeb kulturalnych ludności i świata.** Czy to będą Stany Zjednoczone, Polska czy Rosja, Filipiny czy Liberja, wszędzie genjusz przedsiębiorczy Amerykanów, nasycany kapitałem, **tworzy nowe, potężne ośrodki wytwórczości,** rozwiązuje ukrytą i niezużytkowaną energję ludzką i nawarstwia ją w postaci bogactw indywidualnych, narodowych i wszechludzkich. Zamiana więc firmy „von Giesche" na „Harriman" nie jest zmianą tylko nazwisk i osób, lecz **całego systemu pracy, produkcji, administrowania i finansowania.** Nowi gospodarze zgalwanizują zamierający u nas przemysł cynkowy i ołowiany i dodatnio wpływać będą na inne dziedziny naszego przemysłu śląskiego i wogóle krajowego.

Te optymistyczne przewidywania znajdują najlepsze usprawiedliwienie w błyskawicznem tempie przechodzenia spraw Harrimana poprzez labirynt najzawilszych naszych kwestyj prawnych i społecznych, zahaczając nawet o problemat podatku majątkowego, o politykę celną, o komisję sejmowe i radę ministrów. Życzyćby sobie tylko należało, ażeby wszystkie nasze sprawy gospodarcze były załatwiane w takiem tempie przyspieszonem i żeby tak prosto zmierzały do celu, do najważniejszego celu wzmożenia produkcji na każdem polu. **A. L.**

Ogólny kontyngent Syndykatu Polskich Hut żelaznych.

Na posiedzeniu Syndykatu w dniu 23 lutego r. b. ustalono ostatecznie ogólne kontyngenty polskich hut (we wszystkich wyrobach za wyjątkiem rur oraz surowca) w sposób następujący:

Huta Baildona	3.92%
Huta Bismarka	19.12%
Huta Pokoju	16.68%
Katowickie Tow.	5 69%
Huta Królewska	22.82%
Huta Silesia	1.32%
Huta Bankowa	13.29%
Zakłady Ostrowieckie	4.68%
Modrzejowskie zakłady	4.67%
Tow. B. Hantke	6 37%
Huta Kraków	1.44%

Kontyngenty te ustalono na podstawie kompromisów, wychodząc z cyfr wysyłek hut w r. 1925 z wyłączeniem własnego zapotrzebowania t. j. ilości żelaza, zużytego na wyroby gotowe w hutach lub fabrykach w których huty mają więcej niż 40% udziału.

Huty staropolskie poniosły poważne ofiary przy ustalaniu kwot dla umożliwienia szybszego uporządkowania rynku. Leży to zresztą w interesie ogólnym, gdyż huty staropolskie poniosły znacznie mniejsze straty na wypłacalności odbiorców, niż huty górnośląskie.

Dzięki Syndykatowi możliwe będzie przeprowadzenie zracjonalizowania produkcji oraz stworzenia warunków, umożliwiających hutom wprowadzenie dalszych ulepszeń technicznych Pod tym względem huty staropolskie, które ucierpiały podczas wojny od rekwizycji niemieckich, zrobiły w ostatnich latach bardzo dużo Obecnie wszystkie huty staropolskie są całkowicie odbudowane. **Szczególnie duże postępy techniczne przeprowadzono w Modrzejowskich Zakładach Górn.-Hutniczych,** że tylko wspomnimy o przeprowadzeniu całkowitej elektryfikacji huty „Milowice". Wogóle bez względu na ciężkie warunki, poziom techniczny hut staropolskich w ostatnich latach bardzo się podniósł i cały szereg działów w niczem nie ustępuje, a nawet niejednokrotnie stoi wyżej od instalacji w niektórych hutach górnośląskich.

Huty staropolskie posiadają naogół o wiele ściślejszy związek z przemysłem przetwórczym, niż huty górnośląskie, i rozporządzają własnemi kopalniami rudy żelaznej, natomiast huty górnośląskie posiadają prawie wszystkie własne kopalnie węgla i koksownie.

Przepisy wykonawcze do rozporządzenia o zwrocie ceł przy przywozie maszyn i narzędzi rolniczych.

W związku z ogłoszonym w „Dz. Ust. R. P." Nr. 123/1925, poz. 880, rozporządzeniem Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i D. P. z dn. 9 grudnia 1925 r. w sprawie zwrotu ceł przy wywozie maszyn i narzędzi rolniczych, zostały opracowane przepisy wykonawcze, które ogłoszono w „Mon. Pol." Nr. 27, poz. 71 z dnia 4 lutego 1926 r.

Na podstawie powyższych przepisów wykonawczych, jak informuje „Przemysł i Handel", dopuszczone zostają do korzystania ze zwrotu cła wszelkie maszyny i narzędzia rolnicze, wywożone zagranicę.

Do dokonania odprawy celnej przy wywozie powyżej wymienionych towarów, jako też do wystawiania kwitów wywozowych i przyjmowania tych kwitów przy uiszczaniu należności celnych, zostaje upoważnionych 20 urzędów celnych, a mianowicie: Sosnowiec, Katowice, Mysłowice, Dziedzice, Żebrzydowice, Wielkie Hajduki, Grudziądz, Leszno, Zbąszyń, Gdynia, Bielsko, Kraków, Śniatyń-Załucze, Pod-

wołoczyska, Zdołbunów, Stołpce, Turmonty, Grajewo, Warszawa i Łódź. Urzędy te dokonywają odprawy celnej na podstawie zaświadczeń eksportowych, wystawianych według załączonego do przepisów wykonawczych wzoru Nr. 1 przez związki eksportowe, upoważnione do tego przez Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Przem. i Han. (wykaz upoważnionych związków eksportowych ogłoszony będzie w „Mon. Pol.“; dotychczas został ogłoszony w „Mon. Pol.“ Nr. 295/1925, poz. 1254, „Związek Eksportowy Przemysłu Metalowego Przetwórczego Sp. z o. o. w Warszawie“). Zaświadczenia związków eksportowych na wywożoną partję maszyn i narzędzi rolniczych zastępują deklaracje celne wywozowe i powinny być przedkładane w dwóch egzemplarzach jednemu z powyżej wymienionych urzędów celnych.

Odprawa celna wywożonych maszyn i narzędzi rolniczych odbywa się bądź w urzędach celnych, bądź też — na żądanie eksporterów — w fabryce przy załadowaniu do wagonów.

O ile odprawa celna ma być uskuteczniana w składzie fabrycznym, urząd celny deleguje urzędnika do składu, gdzie znajduje się towar, przygotowany do wywozu, w celu dokonania odprawy. Przy odprawie należy sprawdzić ilość colli, ich opakowanie i cechy, wagę brutto i netto oraz zawartość colli, jak również ogólną wagę netto zgłoszonego do wywozu towaru. Wyniki rewizji zaznacza urzędnik celny na stronie 2-ej zaświadczenia związków eksportowych (w obydwu egzemplarzach). Z chwilą ukończenia rewizji towary zostają załadowane do wywozu w obecności urzędnika, poczem urzędnik nakłada na wagony zamknięcia celne (plomby) i wydaje stronie jeden egzemplarz potwierdzonego przez niego zaświadczenia za pokwitowaniem na drugim egzemplarzu tegoż, pozostały zaś egzemplarz zaświadczenia zwraca swemu urzędowi celnemu w celu dołączenia go do specjalnego rejestru. W razie załadowania towarów do kilku wagonów, powinny być sporządzone oddzielne zaświadczenia na każdy wagon. Oplombowany w ten sposób wagon, wraz z otrzymanem zaświadczeniem, będzie dostawiony na własny koszt i starania strony do jednego z wymienionych powyżej urzędów celnych. Wyjściowy urząd celny, po stwierdzeniu nienaruszalności plomb, wypuszcza przesyłkę zagranicę, a sam fakt występu towaru potwierdza na stronie 3-ej wzmiankowanego zaświadczenia, poczem egzemplarz ten przesyła do urzędu celnego, który dokonał odprawy. W razie dostarczenia wagonu z naruszonem zamknięciem celnem, urząd celny winien sprawdzić zawartość wagonu na podstawie zaświadczenia eksportowego, i, o ile nie ujawni niezgodności, wypuszcza przesyłkę bez zastrzeżeń. W wypadkach ujawnienia braku wagi, wypuszcza również przesyłkę za granicę, po ustaleniu jednak ilości, której okazało się brak. O ile jednak zostanie stwierdzona niezgodność co do rodzaju towaru, to urząd wyjściowy nie potwierdza zaświadczenia. W obu wypadkach ujawnienia niezgodności w przesyłce, sporządzony powinien być osobny protokół przy udziale ajenta kolejowego, ewentualnie strony. Protokół ten dołącza się do zaświadczenia, przesyłanego do urzędu celnego powrotnej odprawy.

W razie, gdy na żądanie strony odprawa celna ma się odbyć na granicy w jednym z powyżej wymienionych urzędów celnych, powinna strona, względnie kolejowa ajencja celna, po nadejściu do granicznego urzędu celnego transportu towarów, przeznaczonych do wywozu, przedstawić na nie zaświadczenie eksportowe w dwuch egzemplarzach urzędowi celnemu, który po sprawdzeniu transportu podaje wyniki rewizji w obydwu egzemplarzach na stronie 2-ej zaświadczenia i wypuszcza przesyłkę zagranicę, a fakt występu towarów potwierdza na stronie 3-ej tegoż zaświadczenia.

Na podstawie zaświadczenia, potwierdzonego przez wyjściowy urząd celny, urząd celny, który dokonał pierwotnej odprawy, wystawia w dwuch egzemplarzach „kwit wywozowy“, na druku według wzoru Nr. 2, dołączonego do § 9 rozporządzenia Ministra Skarbu z dn. 11 lipca 1925 r. („Dz. Ust. R. P.“ Nr. 73, poz. 509). Jeden egzemplarz kwitu wywozowego doręcza urząd celny stronie wymienionej w zaświadczeniu, wystawionem przez związek eksportowy, drugi zaś pozostaje w aktach urzędu celnego. Na wniosek strony kwota cła, przypadająca do zwrotu od danej przesyłki, może być podzielona na kilka części i na każdą taką część wystawiony oddzielny kwit wywozowy. O wydanych kwitach urząd celny, uskuteczniający odprawę, zamieszcza adnotację na stronie 4-ej zaświadczenia eksportowego.

Kwity wywozowe będą przyjmowane do uiszczenia wyłącznie cła (a nie ubocznych należności) i tylko w pełnej kwocie, na którą opiewają.

Jednocześnie zostało zastrzeżone, że kierownik urzędu celnego, dokonywającego odprawy, jak również osoby, upoważnione do lustracji urzędów celnych, mogą sprawdzać wyniki pierwotnych odpraw w drodze powtórnej rewizji. W wypadkach uzasadnionego podejrzenia, powtórna rewizja przesyłek, odprawionych w wewnętrznych urzędach celnych, może być dokonana również w urzędach wyjściowych.

Co się tyczy opłaty kosztów delegowania urzędnika do fabryki w celu przeprowadzenia odprawy celnej wywożonych partyj towarów, to koszta te ponosi związek eksportowy, podług norm, jakie delegowanemu przysługują na mocy przepisów, zawartych w rozporządzeniu Ministra Skarbu z dn. 1 sierpnja 1925 r. w sprawie opłat za wykonywanie czynności przez funkcjonarjuszów zarządu ceł poza obrębem miejsca urzędowego lub w czasie poza godzinami urzędowemi, oraz za konwojowanie i strzeżenie towarów („Dz. Ust. R. P.“ Nr. 83, poz. 577). Opłaty te uiszcza się zgóry za każdą delegację.

Przemysł metalurgiczny a traktat z Niemcami.

Dnia 23 lutego r b. o godz. 6 po poł. odbyło się w lokalu Związku Polskich Hut Żelaznych w Warszawie, Mazowiecka 5, posiedzenie Górnośląskiego Związku Górniczo-Hutniczego, Związku Polskich Przemysłowców Metalowych oraz Związku Hut Żelaznych — w sprawie żądań niemieckich w traktacie handlowym polsko-niemieckim. Przedstawiciele tych trzech związków doszli do wniosku, że wygórowane żądanie niemieckie należy przypisać niechęci lub też wstrzymaniu się Niemiec od zawarcia traktatu w najbliższym czasie, które chcą w ten sposób wywołać u nas większy kryzys gospodarczy. Trudno bowiem, żeby przemysł krajowy mógł się zgodzić na zagładę swoich już dawno istniejących fabryk i niereagować na przewóz prawie że bezcłowy towarów z zagranicy, wyrabianych w ilości dostatecznej w kraju. Niemożliwość uzyskania kredytu oraz wysoka stawka procentowa powodują u nas wyższy koszt produkcji, co wykorzystać chcieliby Niemcy, zabijając w najkrytyczniejszym dla nas czasie przemysł polski.

Zrozumienie potrzeby zawarcia traktatu ujawnia się najdobitniej choćby w tem, że przedstawiciele

przemysłu całkowicie godzą się na ustępstwo nawet w wysokości 90$^{0}/_{0}$ na takie turbiny parowe, które w kraju nie są wyrabiane. Nie mogą się jednak zgodzić, ażeby cło na opakowanie np. pasty, którego konsumcja w ostatnich latach niepomiernie wzrosła było mniejsze jak od blachy surowej, na pierwsze bowiem — fabrykat gotowy — domagają się Niemcy 90%, nie żądając żadnej zniżki zaś na blachę. Te trzy reprezentowane gałęzie stać muszą na straży nietylko przemysłu, który reprezentują, lecz również i takich wyrobów, jak liny kopalniane, używane czy to w przemyśle naftowym, czy też w węglowym.

Komisje ministerjalne badały niejednokrotnie gatunki wszystkich lin, wyrabianych w kraju, i przyszły do przekonania, że w niczem nie ustępują one zagranicznym, pod wielu zaś względami nawet je przewyższają. Fakt, że przemysł naftowy życzyłby sobie bezcłowego przywozu lin — nikogo nie dziwi, gdyż w nafcie ulokowany jest w dużej części wrogi nam kapitał niemiecki i austrjacki, który woli popierać swój przemysł. Ostatecznie więc przedstawiciele przemysłu metalurgicznego doszli do wniosku, by żądać od ministerstwa całkowitej ochrony celnej dla towarów produkowanych w kraju. G.

Obrót czekowy Oddziału Pocztowej Kasy Oszczędności w Poznaniu.

Działalność P. K. O. jest skierowana do ułatwień w obrocie pieniężnym w państwie. Praca P. K. O. idzie w kierunku zastąpienia banknotów w transakcjach pieniężnych prywatnych i państwowych. Czek bowiem nadaje banknotom większą elastyczność, pozwala na dokonanie znacznych operacji pieniężnych przy stosunkowo małej ilości znaków obiegowych. Ma to szczególniej znaczenie w okresie obecnego braku znaków obiegowych. Wymownym tego przykładem są cyfry przedstawiające obroty poznańskiego oddziału P. K. O. w r. 1925.

Charakterystyczną cechą działalności pozn. oddziału P. K. O. jest wybitne wzmożenie się obrotów przy nikłym stosunkowo przyroście kont czekowych. Liczba uczestników obrotu czekowego wzrosła w ciągu roku 1925 o 391 (w roku 1924 o 652) i wynosiła w dniu 31 XII. 1925 r. 6.779 Saldo na kontach czekowych, które w pierwszym kwartale roku sprawozdawczego aż do kwietnia stale wzrasta i wynosi w kwietniu przeciętnie 7.5 miljonów zł. pod koniec roku zmniejszyło się mniejwięcej o 30%.

Natomiast obrót wykazuje znaczny wzrost 90% w stosunku do obrotu w roku 1924. Ogółem uskuteczniono wpłat, wypłat i przelewów 2.311,562 sztuk na łączną sumę zł. 958,753.828,62.

W porównaniu z r. 1924 dokonano operacji więcej o 891.721 sztuk (w r. 1924 — 1.419.841 na zł, 503.984.977,62) — suma obrotu wzrosła o zł. 454.768.851,—.

Wpłat i wypłat gotówkowych załatwiono 1.995.925 na zł. 586.291.019,32. — Przelewów bezgotówkowych 315.637 na zł. 372.462.809,30. — Obrót bezgotówkowy stanowi 38.85% ogólnego obrotu.

Największą liczbę uczestników obrotu czekowego daje handel 2.6% — osoby prywatne 18.3% — przemysł 16.8% — wolne zawody 8.5% — towarzystwa i spółki 7.1% — instytucje finansowe 5.5% — samorządy 5.3% — stowarzyszenia i związki 4.5%.

Zorganizowane pod koniec 1924 r. biuro Inkasowe Oddziału załatwiło w roku sprawozdawczym ogółem 11.971 weksli na sumę zł. 3.891.124,87.

W obrocie oszczędnościowym dokonała Kasa Oddziału: 3.663 wypłat na zł. 328.395,73 i przyjęła 3.639 wpłat na zł. 393.077,38.

Nowych książeczek oszczędnościowych wydała kasa Oddziału 1,020 sztuk.

Opłaty, pobierane przez P. K. O. są następujące: a) opłata manipulacyjna gr. 5 od każdej wpisanej na konto pozycji, b) opłata prowizyjna od przekazów czekowych do wysokości zł. 500.— 3‰ — ponad zł. 500.— 2‰.

Od przekazów i przelewów telegraficznych pobiera P. K. O. opłatę prowizyjną według stopy degresyjnej od 3‰ do 3/4‰.

Zgłoszenia przystąpienia do obrotu czekowego P. K. O. przyjmują wszystkie urzędy pocztowe oraz Oddziały P. K. O.

Liczba kont w dniu 1. I. 1925	6.388
Otwarto kont w okresie do 31. XII 1925	730
Zamknięto kont w okresie do 31. XII. 1925 . . .	339
Przybyło uczestników w ciągu roku 1925	391
Liczba uczestników obrotu czekowego na 31. XII. 1925	6.779
Saldo na kontach na 1. I. 1925	4.483.758,32 zł.
„ „ „ „ 31. XII 1925	4.224.663,52 „
Ubytek wkładów czek. w ciągu roku 1925 . .	259.094,80 zł

Obroty od 1. I. 1925 do 31. XII. 1925:

Wpłaty:

	Ilość:	Suma:
Dowody złożenia:	1.219.237	311.154.421,71 zł
Dopisy przelewowe	113,695	86.733.258,63 „
Inne wpłaty:	27.243	81.359.686,91 „
Razem:	1.360.175	479.247.366,91 zł

Wypłaty:

	Ilość:	Suma:
Czeki kasowe:	98.039	207.086.615,31 zł
Przekazy czekowe:	678.649	68.049.982,30 „
Odpisy przelewowe:	166.923	200.142.462,30 „
Inne wypłaty:	7.776	4.227.401,80 „
Razem:	951,387	479.506.461,71 zł

Ogólny obrót za rok 1925:	958,753.828,62 zł
Ilość wysłanych wyciągów kontowych	446.772
Ilość pozycyj wpisanych na konta:	2.311.562

Ś. p. Stanisław Bormann.

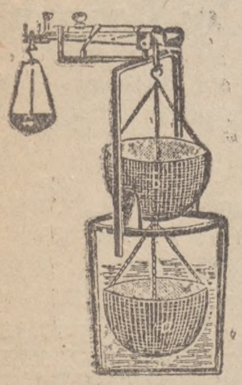
Dnia 24-go lutego r. b. zmarł ś. p. inżynier Stanisław Bormann, wychowaniec Szkoły Centralnej w Paryżu, zarazem prezes zarządu Tow. Akc. Zakładów Mechanicznych „Bormann, Szwede i S-ka w Warszawie". Ś. p. Zmarły obok głębokiej wiedzy fachowej odznaczał się nad wyraz prawym charakterem i przyczynił wielce około rozwoju wspomnianej placówki polskiej, której przez dłuższy czas był prezesem zarządu. Niech spoczywa w spokoju!

Waga Reimanna.

Jedną z pospolicie używanych wag do ustalania właściwego ciężaru przedmiotów równogatunkowych drobnych we większej ilości na zasadzie prawa Archimedesa jest dwukoszykowa waga dziesiętna Reimanna. Szerokie zastosowanie ma ona w gorzelniach przy ustalaniu właściwej wagi ziemniaków, celem sprawdzenia procentowości zawartego w nich krochmalu czyli skrobi.

Waga ta jest bardzo praktyczna i stosunkowo do innych systemów, z wyjątkiem wagi Heidego, najdokładniejsza.

Sposób użycia wagi Reimanna jest prosty i znany wszystkim gorzelnikom. Wymaga jednakże pewnych ostrożności, bez których łatwo jest popaść w błędne obliczenie zawartości krochmalu w ziemniakach z wielką szkodą dla własnego przedsiębiorstwa gorzelnianego.

Przedewszystkiem, pisze Rolnik nr. 50/25, str. 929, koszyki i łańcuszki powinny być wolne od rdzy i jakichkolwiek innych osadów. W tym celu trzeba do badania ciężaru specyficznego ziemniaków używać wyłącznie wody destylowanej lub przynajmniej deszczowej. Wody studzienne bowiem zawsze mają pewne domieszki rozpuszczonych minerałów jak węglanu wapnia, żelaza i t. p., które nietylko, że nadawają wodzie większą gęstość zatem i pomnażają ciężar gatunkowy wody, ale osadzają się na siatkach, łańcuchach koszykowych, przezco wyprowadzają wagę z równowagi przez zmianę ich ciężaru.

Dalej wielką rolę odgrywa temperatura wody, która powinna być 15—17,5° C. czyli 13—14° R. Tę samą temperaturę powinny mieć i ziemniaki. Tabele bowiem procentowości skrobi, zawartej w ziemniakach, oparte są na stosunku skrobi do właściwej wagi 5 kg. ziemniaków o temperaturze 15—17,5° Celsiusza.

Ziemniaki, przeznaczone do badania powinny być zdrowe, dojrzałe i normalnie rozwinięte, bardzo starannie osuszone i następnie ważone. Ziemniaki nadgnite, uszkodzone, silnie skiełkowane lub strupieszałe, tak że utrzymują się na powierzchni wody destylowanej lub deszczowej, trzeba od badania wykluczyć, gdyż tabela procentowa odnosi się tylko do ziemniaków zdrowych, dojrzałych i normalnie rozwiniętych.

Ziemniaki zmarżnięte mogą być użyte do badania. Trzeba tylko by odtajały w ciepłej wodzie. Po przemyciu ich nie osuszać, ale pozwolić im tylko ociec i zaraz ważyć. Wysokość wykazanej skrobi wypada o 1 procent obniżyć.

O ile przy ważeniu ziemniaków pod wodą osiądą na nich bańki powietrzne, trzeba przez potrząsanie koszykiem usunąć je. To potrząsanie powinno się powtarzać aż do ustalenia się wagi.

Te same uwagi muszą być przestrzegane także przy użyciu wagi Heidego, oraz przy użyciu systemu Krokera, ustalania specyficznego ciężaru ziemniaków na drodze pośredniej za pomocą roztworu solnego i skali areometru. Jedynie bowiem na podstawie tych ostrożności ustalić można dokładnie ciężar właściwy ziemniaków i procentową zawartość krochmalu.

K-czak.

Wiadomości z branży

Sytuacja w hutnictwie.

Jak się dowiadujemy, mimo wywozu wiosennego, który cechował zazwyczaj największy ruch w hutnictwie, w roku bieżącym sytuacja przedstawia się bardzo niepomyślnie, a to z jednej strony wskutek braku gotówki wewnątrz kraju, z drugiej strony wskutek zbyt wielkiej konkurencji zagranicznej, głównie Belgji i Francji. Państwa te przesyłają swoje produkty morzem tak, że taryfy przewozowe kalkulują się o wiele taniej, niż naszym hutom. Co do rynku zbytu w Rumunji, to **dużym konkurentem w tym dziale jest także Czechosłowacja,** zabijająca nasz eksport długoterminowym kredytem. Syndykat Polskich Hut Żelaznych w ostatnim czasie nie otrzymał żadnych poważniejszych zamówień ze strony klienteli prywatnej, prócz rządowych, a mianowicie od stycznia do marca r. b. 15 000 tonn szyn, zaś na kwiecień i maj dalsze 10 000 tonn szyn, pomijając akcesorja. Zamówienie akcesoryj dla pierwszych 15 000 tonn nastąpiło dopiero w ostatnim czasie.

Z Huty Królewskiej i Laury.

Donoszą nam o dalszem ograniczaniu pracy w fabryce wagonów Huty Królewskiej i Laury. Podobno w najbliższym czasie ma być zwolniona ostatnia partja robotników z fabryki wagonów, a sama fabryka będzie unieruchomiona.

Hurtowy rynek gwoździ i drutu.

Na rynku tym daje się zauważyć naogół duża nadprodukcja. Konsumcja wewnętrzna pochłania zaledwie 20 procent produkcji. Przyczyny tego należy upatrywać **w zupełnym zaniku ruchu budowlanego.** Sprzedaż odbywa się w 50 proc. gotówką, 50 proc. wekslami. Ceny zasadnicze: 9 złotych gwoździe, z której to ceny schodzi 20 proc. rabatu. Drut: 60 złotych za 100 kg. — 20 proc. rabatu. W grudniu r. z. utworzył się syndykat, składający się z trzech ważniejszych fabryk, jak firma „Hantke", Belgijska Fabryka Drutu i Gwoździ i firma „A. Wolanowski". Poza tem jest około 6 firm, których konkurencja daje się we znaki syndykatowi. Konkurencja ta wyraża się w samej stałości cen, które nie uległy zmianie, mimo spadku złotego. Na konkurencję wpłynęło także ujemnie namnożenie się kupców w tej branży. Co się tyczy eksportu do Rosji, to tak przed wojną jak i obecnie jest on minimalny. Przed wojną ograniczał się tylko do zwykłej wymiany niektórych gatunków, których brak dawał się odczuwać tak po jednej, jak po drugiej stronie. Ilość protestów jest minimalna. Likwidacji w tej branży nie było.

Bydgoska Dyrekcja Lasów zakupuje w Berlinie pługi do kultur?

„Dziennik Bydgoski" pisze: Dyrekcja Lasów w Bydgoszczy zamierza — jak nas wtajemniczeni poufnie informują — sprowadzić z Berlina 40 pługów do kultur. Pługi takie każda większa fabryka, n. p. Cegielski w Poznaniu, wykona również dobrze, a do wiosny dość jest czasu na wykończenie. Apelujemy wciąż do społeczeństwa, aby nie kupowało zagranicą towarów, a tymczasem nasze urzędy najwyższe dają zły przykład i przyczyniają się do pogorszenia naszego bilansu handlowego i bezrobocia w kraju! Sądzimy, że Dyrekcja nie ubiła interesu definitywnie i cofnie zamówienie, krzywdzące interesy własnego kraju.

Fabryka Pilników i Maszyn Pilnikarskich

A. Zajdler, A. Grzanka i S-ka

Poznań-Rataje 113
za Kaliską bramą — obok tartaku Siejna

Oddział i składnica mniejszych zamówień: u p. A. GRZANKA, Piekary 3, III p. Przesyłki kolejowe: Poznań, Tama Garbarska — Stacja kolejowa.

Przyjmujemy do nacinania stępione pilniki, tarniki wszelkiego rodzaju, zamieniamy także stępione pilniki na nowo nacięte za dopłatą za nacinanie, przyjmujemy także noże, nożyce drukarskie i introligatorskie do ostrzenia, przyjmujemy do specjalnego hartowania sznyty, matryce, młoty i różne inne narzędzia po cenach przystępnych, wykonanie fachowe, urządzenie najnowszej techniki, prowadzone przez długoletnich praktyków-fachowców.
Polecamy się WP. Fabrykantom Mistrzom branży metalowej i budowlanej wszelkich gałęzi przemysłu i prosimy o obdarzenie nas zamówieniami.

Z poważaniem
A. Zajdler, A. Grzanka i S-ka
2017 Mistrzowie pilnikarscy.

Gdańska Fabryka Akumulatorów „DAFA"

Wilhelm Drenker sen.
Gdańsk-Wrzeszcz, Mirchauer Weg 83—40. Tel. 41976.
(przeszło 30-letnich doświadczeń). 2189

Resory do powozów

w wszelkich rozmiarach lub podług nadesłanych wzorów poleca 2353
Wytwórnia resorów P. MARCINIAK, Starkowo p. Błotnica (Pozn.)

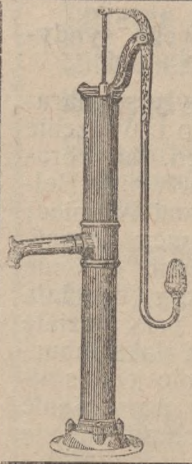
Zakład Wyrobów Drucianych MICHAŁ RUS, Zadziele - Żywiec

Poleca solidnego wykonania sprzęty kuchenne i przybory dla gospodarstwa domowego z drutu, cynowane oraz druciane siatki tkane i plecione, materace do łóżek, wycieraczki do butów i wszelkie w zakres wchodzące wyroby druciane. 2545

Liny stalowe i żelazne, drut kolczasty, siatki do ogrodzeń, drut żelazny ocynkowany i nieocynk. gwoździe: 2221
Włocławska Fabryka Drutu dawn. C. Klauke
Sp. Akc. w Włocławku.

Pasy skórzane

prawie nowe okazyjnie na sprzedaż **6 pasów podwójnych dług. od 9—19.55 mtr., szer. 100—250 mm., grub. 10—12 mm.** (w tem 4 pasy chromowe). — **6 pasów pojedyńczych, dług. od 5.60—15.15 mtr., szer. 90—145 mm., grub. 4—7 mm** 2573
Zakład Rymarski — Poznań - Żydowska 24.

POMPY RÓŻNEGO RODZAJU

2551
do zapędu ręcznego, manężem i mechanicznego, do studzień zwykłych i głębokich
Wiercenie studzień
zwykłych i artezyjskich
J. Kopczyński i Sp.
Poznań, ul. Łazarska 30
Nr. tel. 60-42. Rok zał. 1893
Fabryka pomp i przedsiębiorstwo wiercenia studzien
ODDZIAŁ W BYDGOSZCZY
ul. Dworcowa nr. 46.

FABRYKA MASZYN A. HORSTMANN - STAROGARD (POMORZE)

SPÓŁKA Z OGRANICZONĄ PORĘKĄ
Telefon nr. 34 **Adres telegr.: Horstmann, Starogard**

Zakłady mechaniczne - Odlewnia żelaza i metalu - Fabryka specjalna kotłów i dla urządzeń kompletnych gorzelń - Maszyny i narzędzia rolnicze - Spawialnia elektryczna i autogeniczna

Rok założenia 1820
2567

FABRYKA OGRZEWAŃ CENTRALNYCH i APARATÓW
INŻ. J. H. B. TEEPE
GARNKI kondensacyjne
jako 20-let. specjalność: 30 000 sztuk w ruchu.
Łódź, Kopernika 40.
2576

Ogólno-polska konwencja węglowa.

Z miarodajnej strony donoszą nam, że rokowania w sprawie przedłużenia ogólno-polskiej konwencji węglowej zostały podjęte w całej pełni. Fakt, iż obecnie już zapoczątkowano rokowania te, świadczy o istnieniu niezłomnej woli u wszystkich uczestników bezwzględnego przedłużenia ogólno-polskiej konwencji węglowej. Jak się dowiadujemy, rokowania te kształtują się pomyślnie.

Na drodze utworzenia międzynarodowego syndykatu żelaznego.

W drugiej połowie lutego r. b. odbyły się narady w Luksemburgu, celem których było utworzenie międzynarodowego syndykatu żelaznego. Na zebraniu tem po raz pierwszy od ukończenia wojny Belgijczycy spotkali się z przedstawicielami Niemiec; nadto uczestniczyli w nich przemysłowcy Francji, Luksemburgu oraz Saary. Rozprawiano głównie nad zagadnieniem saarskiem. 18 lutego r. b. miała miejsce narada w Brukseli, lecz tylko przy udziale wytwórców francuskich, belgijskich i luksemburskich. Chodziło bowiem o wprowadzenie jednostajnych warunków sprzedaży, tudzież o uzgodnienie klasyfikacji wytworów. Dalszy ciąg obrad ma się odbyć w Paryżu.

Ford założy we Lwowie fabrykę samochodów?

Jedno z pism lwowskich donosi, że prezydjum miasta Lwowa zwróciło się bezpośrednio imieniem miasta do znanego przemysłowca amerykańskiego Forda z propozycją założenia we Lwowie filji jego fabryki samochodów. Departament I magistratu lwowskiego przedstawił Fordowi wielkie korzyści przyjęcia tej propozycji. **Gmina gotowa byłaby udzielić Fordowi ze swej strony pewnych świadczeń,** mianowicie proponuje urządzenie fabryki na gruntach miejskich na tak zwanej Bodnarówce, położonych przy głównym torze kolejowym w sąsiedztwie państwowych zakładów obróbki drzewa, które mogłyby współdziałać przy wyrobie drewnianych części wozów. Pismo gminy przedstawia Fordowi, że ponieważ Lwów jest połączony wygodną siecią kolejową z Rosją, Rumunją, Bułgarją i Węgrami, mógłby on uzyskać centralny punkt eksportowy dla swych towarów. Pozatem istnieje możliwość elektryfikacji Podkarpacia, a więc fabryka zyskałaby dużo korzyści przez zużycie energji potoków górskich. O ileby istotnie Ford poszedł na tę koncepcję, Lwów zyskałby wiele, pozbyłby się bowiem bezrobocia i zatrudniłby rzesze techników polskich, którzy dziś są bez pracy.

Co słychać w przemyśle ceramicznym?

W przemyśle ceramicznym — jak dotąd — większego ożywienia zaobserwować nie można. Fabryki pracują głównie na zapas, wyczekując jakie rozmiary przybierze ruch budowlany na wiosnę, i narazie pokrywają drobne zapotrzebowanie lokalne. Położenie przemysłu pogarsza to, że instytucje państwowe zalegają z wypłatą znacznych sum poszczególnym fabrykom, co tylko zaostrza kryzys gospodarczy. Gdyby chociaż połowę tych sum można było wydostać z kas rządowych, położenie przemysłu ceramicznego, jak ogólnie mówią — znacznieby się poprawiło. Eksport wyrobów ceramicznych, wskutek silnej konkurencji zagranicznej, zwłaszcza Czechów, powoli zamiera. Czesi znajdują się w grubo lepszem położeniu, jako nasi konkurenci, mogąc udzielać kredytów długoterminowych, na które nasz przemysł, nie mając źródeł kredytowych, nie może sobie pozwolić. Stwarza to b. poważną konkurencję W związku z toczącemi się obecnie pracami nad traktatem handlowym polsko-niemieckim przemysł ceramiczny ma duże zastrzeżenia co do ulg, jakie mamy Niemcom przyznać przy imporcie Należy żądania niemieckie traktować b. ostrożnie, gdyż zbytnie uwzględnienie ich mogłoby bardzo poważnie zachwiać tą gałęzią przemysłu, dającą zatrudnienie tysiącom rąk.

Kronika sądowa.

Czy wolno pracować 9 godzin?

Niezmiernie ciekawa rozprawa toczyła się onegdaj przed Sądem Pokoju w Łodzi.

Na ławie oskarżonych zasiadł według informacji „II. Republiki" przedstawiciel odlewni żelaza S. T. Weigt i S-ka w Łodzi, oskarżony o to, że bez porozumienia się z ministerstwem pracy i opieki społecznej wprowadził w swej fabryce 9-godzinny dzień pracy, zamiast jak wymaga tego ustawa 8-godzinnego.

Współwłaściciel fabryki, radny Macher, oświadczył na rozprawie, że zwiększył liczbę godzin pracy po uprzednim porozumieniu się z robotnikami, którzy, w zrozumieniu ciężkich warunków gospodarczych, chętnie na to przystali.

Dalej właściciel przedsiębiorstwa zaznaczył, że przy ustawowej liczbie godzin pracy prowadzenie fabryki zupełnie się nie kalkulowało, czego dowodem jest, iż w roku ubiegłym bilans wykazywał 40 tysięcy złotych deficytu

Obecnie praca w fabryce wre w całej pełni ku zadowoleniu właścicieli i robotników. Pomimo iż inspektor pracy domagał się jaknajsurowszego wymiaru kary za samowolne zwiększenie liczby godzin pracy, Sąd Pokoju firmę S. T. Weigt i S-ka uniewinnił.

Pełnomocnikiem wspomnianej firmy był p. mecenas Tujakowski.

Z kim zawarto transakcję — z firmą czy jej pełnomocnikiem?

Druga ciekawa rozprawa toczyła się także w Łodzi, i to na ostatniej misji Wydziału Handlowego. Rozpatrywany był bardzo skomplikowany spór między górnośląskiem Hutniczem Towarzystwem Handlowem w Krakowie, a łódzką hurtownią żelaza E. L. Koenig o zapłacenie należności za dostarczony towar.

Na rozprawie adw. Dobranicki w imieniu pozwanej firmy Koenig wnosił o oddalenie powództwa, wychodząc z założenia, że transakcje przeprowadzone zostały z firmą „Danzig-Katowitzer Eisen Metal Handel Ges." („Dakem") zaś powód występował jedynie z polecenia tej ostatniej firmy.

Pozatem rzecznik strony pozwanej zgłosił akcję wzajemną o zwrot strat powstałych na skutek niedostarczenia przez firmę „Dakem" 20 tys. klg. blachy.

Adw. dr. Konorski, pełnomocnik powoda udowodnił na podstawie rachunków, że górnośląskie Towarzystwo, dokonało transakcji, będąc ekspozyturą na Polskę syndykatu hut i kopalń górnośląskich i że firma Koenig zobowiązała się zapłacić należności powodowi.

Mec. Konorski prosił również o oddalenie akcji wzajemnej, gdyż, zdaniem jego, pretensje te dotyczą firmy „Dakem".

Sąd po naradzie powództwo zasądził, jednocześnie oddalając akcję wzajemną.

Decyzja ta ma zasadnicze znaczenie, gdyż rozstrzyga spór, gdy wchodzi w grę miast samego kontrahenta, ekspozytura koncesjum w skład którego kantrahent ten wchodzi.

Nowe przedsiębiorstwo! Popierajcie wyroby krajowe!

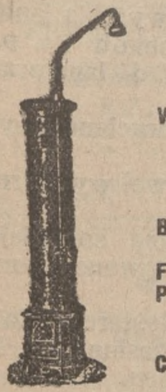
„MIEDZIANKA"

Górnośl. Wytwórnia Wyrobów Miedzianych i Metalowych
Sp. z o. o.

Katowice II, ul. Krakowska 2

poleca jako specjalność własnej fabrykacji:

Kotły i kociołki miedziane w całości wykute z jednej sztuki w różnych formatach i wszelkich wielkościach do potrzeb domowych i dla zakładów przemysłowych jak: masarni, cukiernictwa, farbiarni, destylacyj, gorzelni itp.

Wanienki kuchenkowe z miedzi do gorącej wody z muszlą i kranikiem mosiężnym, ładnie polerowane. — Kilka wielkości.

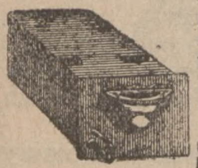
Balony miedziane do wody sodowej. 2074

Filtry i chłodniki.

Piece kąpielowe z basenem z czystej miedzi z połyskiem, z baterją niklow.

Czaszki do kotłów miedzianych wszelk. wymiarów, dnem płaskiem i okrągłem gotowe dla kotlarzy z oszczędnością w materjale i szwejsowaniu.

Wszelkie naczynia kuchenne i domowe z blachy miedzianej po najtańszej cenie.

Cennik i oferty na żądanie. — Dostawa krótkoterminowa. — Dla odsprzedających stosowny rabat.

Młocarnie szerokomłotne VISTULA
Młocarnie z przymykami
Walce, kieraty
Siekacze do buraków
Sortowniki ziemniaków
Maszyny do czyszczenia zboża
Sieczkarnie bębnowe
do zapędu mechanicznego stojące i na wozach
Sieczkarnie tarczowe
Koła transmisyjne

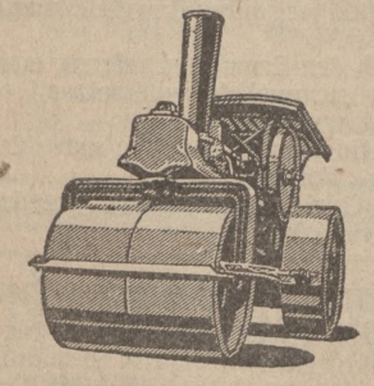
wykonuje jako długoletnią specjalność

A. P. Muscate

Fabryka Maszyn T. z o. p.

TCZEW (Pomorze)

2096

WALCE DROGOWE

PAROWE I MOTOROWE

PŁUGI DROGOWE

WÓZKI DO WODY

WÓZKI MIESZKALNE

POMPY

2561

TOW. DLA PRZEMYSŁU KOLEJOWEGO

SMOSCHEWER i S-KA

KATOWICE T. Z O. P. BYDGOSZCZ
ul. Jagiellońska 11 ul. Dworcowa 31 b

B-cia Schmidt

Bydgoszcz, ul. Toruńska 1

HURTOWNIA ŚRUB

Reprezentują następujące firmy:

Metalowe Zakłady Hutnicze Schaefer i Schael, Katowice
metale wszelkiego rodzaju

Gerdes, Przemysł Fosforbronzu Sp. z ogr. odp. Katowice
armatury i odlewy metalowe

Kres Sp. Akc., Biała
podkowy i łopaty

Simonswerke, Rheda
okucia budowlane

Stahlschmidtwerke, Cronenberg
narzędzia rękodzielnicze

Schenck u. Liebe-Harkort A. G. Remscheid
łyżwy

3172

Zapytania nadeszłe do działu informacyjnego Tow. Wydawniczego „KUPIEC" w Poznaniu

Do każdego zapytania prosimy dołączyć 50 gr. Wszystkim interesentom odpowiadamy listownie często po kilka razy.

Nr. 1037. Kto wyrabia oprawki mosiężne do bateryjek dzwonkowych i elementów.

Nr. 1038. Która fabryka wyrabia knoty do lampek oliwnych.

Nr. 1043. Która fabryka wytwarza baterje elektryczne pięcio-voltowe, marki „Lehuta" złota 9.

Nr. 1065. Która firma dostarcza gotowe wyciory lniane lub konopne do czyszczenia karabinów.

Nr. 1070. Która firma sprzedaje kolorowe woreczki do nasion.

Nr. 1071. Która firma może dostarczyć maszynki do zwijania szpagatów na kłębki.

Nr. 1073. Która firma wyrabia lub sprzedaje rogowe gwizdki sygnałowe.

Nr. 1075. Która firma w Poznaniu posiada przedstawicielstwo motocykli firmy „Wanderer".

Nr. 1080. Która fabryka wyrabia baterje suche do latarek kieszonkowych, marki Lehuta — złota 9.

Nr. 1081. Która fabryka w Polsce wyrabia skrzypce, i futerały twarde do skrzypiec.

Nr. 1087. Która firma sprzedaje cegiełki fasonowe z lekkiej gliny krzemionkowej i podjęłaby się wykonywania modeli wedle wzorów.

Nr. 1095. Która firma krajowa wyrabia pudełka żelatynowe.

Nr. 1096. Która firma lub kopalnia kredy w Polsce dostarcza wagonowo dla malarstwa najlepszy towar.

Nr. 1099. Która firma dostarcza materjał do fabrykacji pończoch i skarpetek.

Nr. 1102. Prosimy o wskazanie adresu fabryki lub firmy, w której można nabyć tekturę szklistą (Glanzdeckel).

Nr. 1109. Która firma dostarcza maszyny do wyrobu gwiazdek wojskowych oraz wężyków oficerskich.

Nr. 1110. Która fabryka wyrabia irygatory blaszane.

Nr. 1115. Gdzie można nabyć klocki drewniane do składania dla dzieci. Uprasza się o wskazanie źródła zakupu.

Nr. 1116. Kto dostarczy Huśtawek pokojowych na sznurach, które zawiesza się we futrynach.

Nr. 1118. Która fabryka względnie hurtownia może dostarczyć książki z obrazkami dla małych dzieci.

Nr. 1120. Kto wyrabia odkładnie do pługów (Schaare und Streichbretter für Pflüge).

Nr. 1124. Która fabryka wyrabia noże do sztancowania, podeszew lub obcasów.

Nr. 1125. Która firma w Polsce może dostarczyć skombinowaną maszynę do frezowania, zczyszczania obuwia i polerowania spodków.

Nr. 1128. Gdzie można nabyć maszynki do smarowania i nawijania rolek lepu na muchy.

Nr. 1131. Która firma wyrabia odbijanki reklamowe do odciągania na maszynach rolniczych.

1133. Która fabryka może dostarczyć nakrywki metalowe do tygielków brylantyny w wykonaniu zwykłem i wytwornem.

Nr. 1134. Która fabryka lub hurtownia może dostarczyć irygatory emaljowane.

Nr. 1136. Prosi o wskazanie najdogodniejszego źródła zakupu surowych baranich skór czarnych.

Nr. 1138. Która firma dostarcza mosiężne siatki do sitek od mleka.

Nr. 1139. Która firma sprzeda pocynowaną bandówkę (verzinntes Bandeisen) na tarki do kartofli.

Nr. 1141. Która firma wyrabia baranki wielkanocne z cukru.

Nr. 1142. Która fabryka wyrabia pręty, laski i materjał na parasole, oraz laski spacerowe.

Nr. 1143. Kto ma przedstawicielstwo na Poznańskie i Pomorze firmy „Rybnickie Zakłady Tekstylne, Rybnik".

Nr. 1144. Kto dostarcza bednarkę 9×2 — 7×1,6 — 6×1,2 milimetr.

Nr. 1145. Która fabryka w Polsce wyrabia lanożelazne, służące do upiększenia nagrobków i t. p., jako to: czubki, rozety, bunty, liście i t. d., lane oraz prasowane, z kutego żelaza.

Nr. 1146. Która fabryka wyrabia druciane zmywalki do mycia naczyń kuchennych.

Nr. 1147. Prosimy o podanie krajowej wytwórni lepniku gumowego (Klebzeug).

Nr. 1148. Która fabryka lub firma sprzedaje zamki do drzwi, baskwile czarno lakierowane, klamki i olimy.

Nr. 1149. Która firma w Polsce dostarcza Calcium Carbonicum praec. pur. Magnesium Carb. praec pur. bevissemum i Trichloräthylen.

Nr. 1150. Które huty szklane wyrabiają proste szkła wystawowe do wystawy płynów.

Nr. 1151. Która firma wyrabia lub podejmuje się pocynkowania drobnych części żelaza: jak śrub, nitów, gwoździ, podkówek, części odgromnikowych i t. d.

Nr. 1152. Która firma wyrabia kwas witrjolowy w bańkach szklanych na 60—50—40 ltr.

Nr. 1153. Która huta wyrabia balony szklane i flaszki restauracyjne.

Nr. 1155. Jaki jest adres firmy Blaking Company A. B. C. L. T. D.

Nr. 1156. Która firma zagraniczna mogłaby dostarczyć gumy surowej do wulkanizacji opon i kiszek samochodowych.

Nr. 1157. Gdzie można nabyć masę do usztywniania nosków „Fornol".

Nr. 1159. Gdzie można nabyć przędzę, zwaną „manila amerykańska".

Nowy skład sprzętów kuchennych w Szamotułach.

Z początkiem lutego r. b. mistrz blacharski p. Marceli Nowakowski otworzył w Szamotułach przy ul. Wronieckiej nr. 36 skład sprzętów kuchennych, emalji, lamp, szkła, porcelany i fajansu. Długoletnia praktyka oraz doskonała wiedza fachowa są chyba najlepszą rękojmią, że nowy właściciel prowadzić będzie interes swój na zdrowych zasadach kupieckich przy jak najniższej kalkulacji. Ciesząc się najlepszą opinją, p. Nowakowski jest członkiem zarządu „Zjednoczenia Towarzystw" oraz udziela się społecznie w wielu innych korporacjach i stowarzyszeniach. Nowej placówce przesyłamy staropolskie „Szczęść Boże"!

Dzierżawy, zastępstwa, personał, sprzedaże itd.

Cegielnię parową

o 2 milj. produkcji nowocześnie urządzoną, piec Hofmana, 50 klm. od Poznania, własna kolejka i bocznica z obszarem 40 morgowym, bogate pokłady gliny, tonówki, wszystkie przyrządy w komplecie, gotową do ruchu **sprzedam,** ewtl. wydzierżawię lub przyjmę wspólnika na kampanje. Zgłoszenia: **Cegielnia Parowa „Krzywołąka", p. Mokrz, Woj. Poznańskie.** 2583

BACZNOŚĆ! Kapitaliści, fabrykanci i przemysłowcy! BACZNOŚĆ!

ZAROBEK MILJONOWY

APARAT OPATENTOWANY

potrzebny w każdem gospod. domowem, zbyt na kilka miljonów sztuk zapewniony. Celem fabrykacji poszukuję **gotówki, przyjmę wspólnika lub sprzedam patent.**
Łask. zgłoszenia do **„Par" Poznań,** Aleje Marcinkowskiego 11 pod **8,418.** 2578

Zastępstwo

946

obejmę sprzedaż polsk. artykułów eksportow. na Śląsk i Niemcy środkowe. **Robert Nicolaus,** Wrocław 5, Gräbschenstr. 3

SPECJALISTA

na palniki do lamp kwarcowych

znajdzie natychmiastowe dobre stanowisko w znanej warszawskiej firmie.
Zgłoszenia do administr. „Rynku Metalowego i Maszyn." pod nr. 2389.

Podróżujący

na wyroby blaszane dobrze wprowadzony w Poznańskiem natychmiast potrzebny. Zgłoszenia pod nr. **2564** do adm. „Rynku Metalowego i Maszynowego".

Doskonała egzystencja

dla fachowca, także ślusarza lub mechanika.

Dobrze zaprowadzona fabryka wyrobów drucianych, splotów etc. w biegu z maszynami i narzędziami do odstąpienia. Kapitału do przejęcia potrzeba 12—15 tyś. zł. Ewentl. przyjmie się czynnego wspólnika z udział. 1/3 części.

Zgłoszenia do biura ogłoszeń **„Par", Poznań,** Al. Marcinkowskiego 11 pod nr. **8,422.**

2579

Fabryka wyrobów emaljowych

982

i tłocznia blachy na Górnym Śląsku na sprzedaż. Zgłoszenia **Hunger, Poznań, ulica Kraszewskiego nr. 11**

Tartak

2 gatrowy, maszyny do obróbki drzewa, okolica lesista, do tego 30 mórg ziemi pszennej sprzedam spiecznie za 25.000 zł, wpłata 15.000 zł. **Biuro Handlowe Walenty Kossmann, Poznań, Fredry 6 III. Telefon 32-13**

Używany 2528

siewnik do sztucznego nawozu

w dobrym stanie (Westfalja) 3 metry długi **tanio sprzedam.**

K. Urbański, Święciechowa, p. Leszno.

2 nowe lokomotywki

fabr. Henschel & Sohn, Kassel, na tor 600 mm. sprzedam bardzo korzystnie.
A. NASIELSKI, POZNAŃ, 27 Grudnia 5.
Telefon 2014. 2580

MOTOR Deutza, 12 P. S. leżący, wolnobieżny na gaz ssany z gazownią, **sprzedam względnie zamienię na używany samochód.**
Motor i gazownia są remontowane. **R. Liska, Fabr. Masz. w Wągrówcu.** (2539

Dziewięć używanych kotłów parowych

po 50 metrów kwadratowych powierzchni ogrzewalnej i inne aparaty **sprzedaje** 980
Cukrownia Zduny, stacja Zduny (Poznańskie).

Narzędzia

zegarmistrzowskie. korzystnie do nabycia. **W. Głowacki, Buk. plac St. Reszki 20.** 981

AUTOBUS CHEWROLET

15 osobowy pod pełną gwarancją tanio sprzeda **„Montan" Ostrów (Pozn.), Raszkowska nr. 26** 984

Samochód „Audi"

półciężarowy. na pompowanych gumach, stan bardzo dobry do sprzedania, cena przystępna. **Józef Kuciński, Warszawa, Leszno 25.** 927

Samochód „Praga"

omnibus 12-osobowy, z koncesją, na chodzie, zamienię na **torpedo osobowe** w dobrym stanie, ewentualnie sprzedam lub wydzierżawię na dogodnych warunkach. **Komorowski, Warszawa, Freta 1.** 928

ODLEWNIA

przy stacji kolejowej,

kompletnie urządzona, siła wodna, światło, warsztaty mechaniczne, duża produkcja, 2585

do wydzierżawienia

zaraz na dogodnych warunkach. Zgłoszenia:

TARTAK „WOŁÓW"

poczta Stąporków, powiat Konecki, woj. Kieleckie

Przedstawicielstwo na Wilno

poważnych firm krajowych, którym zależy na solidnej i kupieckiej reprezentacji poszukuje 986

Ludomir Moczyński, Wilno, ulica Mostowa Nr. 9
Telefon Nr. 326.

[140]

Fabryka pilników

2578 we Wschodniej Małopolsce
wraz z budynkami do sprzedania,
wiadomość **LWÓW, ul. Wołyńska 23.**

Okazyjna sprzedaż nowych rur z twardej miedzi Kruppa

około 60 metrów 92 razy 80 razy 6 m/m.
„ 23 „ 65 „ 50 „ 7½ m/m.
Wiadomość: **Hamerliński i Fulde, Warszawa,** Jerozolimska 21. — Telefon 211-30. 920

Samochód Wanderer

5/15, 2-osobowy tanio na sprzedaż. **Bajerlein, Poznań, ul. Wrocławska 30.** 930

Motor

931
na ropę Benza, pół Diesel, 2 PS, trzy miesiące używany z gwarancją bez błędu sprzeda **Biegański, Krotoszyn,** Kobylińska.

2 parowozy nowe

fabrykat Henschel & Sohn, Kassel na tor 600 mm. **sprzedam bardzo tanio.** Łask. zgłoszenia do biura ogłoszeń **„Par", Poznań, Al. Marcinkowskiego 11 nr. 8406.** 932

Koszykarskim zakładom sprzedam tanio 922

zawiaski i skoble do koszów

Tacik, Warszawa, Chłodna 21, telefon 156-84.

Samochód ciężarowy

923
(fabrykat Praga), 35 Hp. motor, pełne gumy, gotowy do użycia
PŁUG MOTOROWY
(Stocka), 48 Hp. motor, 6 torowy, benzynowy i spalinowy gotowy do użycia sprzedają **B-cia Baer, Janowiec, pow. Żnin. — Tel. nr. 1.**

MOTOR

5 K. M. naftowy sprzedam. **A. Tryburski, Warszawa, ul. Chłodna 44.** 924

Motocykl

z przyczepką „Sarolea" 5 HP. sprzedam. **Dziedzicki, Poznań, pl. Nowomiejski 8.** 925

Stok gum „Michelin"

fir. Czesław Łączny i S-ka, Warszawa, Nowy Świat 21, telefon 307-54 i 79-40. 962

Szmergielmaszynę do metali

sprzedam. Oferty: **„Emka", Kurjer Warszawski, Warszawa, Marszałkowska 108.** 921

KUPNA

Zamierzamy zakupić **większą ilość okuć okiennych** jak: zawias, przyrządów do odchylania okien, zamknięć baskwilowych itp. **dla okien (ca 200 sztuk) nowego gmachu szkolnego w Ostrowie.**

Firmy zainteresowane upraszamy o złożenie ofert z szczegółowem określeniem materjałów, podaniem cen oraz warunków płatności.

Oferty należy skierować do Miejskiego Urzędu Budowlanego w Ostrowie (Wlkp.)

Ostrów (Wlkp.), dnia 11. lutego 1926 r. 2577
Magistrat (—) Musielak.

TOKARNIĘ

3 metrową kupię
G. Scherfke, Poznań,
ul. Dąbrowskiego 93.
2577

Kupimy REZERWOAR (basen)

(941
żelazny, używany, w dobrym stanie o pojemności 10 0 do 1500 litrów ew. **cysternę** do zaprzęgu konnego.
M. Czubek i S-ka, Poznań, Gwarna 8. Tel. 3691 i 3212.

I. kl. gontów

i dachówek falcowanych szukam celem stałego kupna **Eggebrecht,** Wieleń, pow. Czarnków. 942

Kupię wóz asenizacyjny

(beczkę) z pompą 943
w dobrym stanie **Sochaczew, Musikowski** w Magistracie.

Poszukuję silnej, dobrze utrzymanej **lokomobili,**
do 60" garnituru młocarnianego z prasą do słomy. 944
W. Birschel, Olszewko, p. Nakło.

945

Sztanca mechaniczna

do wybijania form skórzanych, gumowych, papierowych i t. p używana, w dobrym stanie, do kupna poszukiwana. Oferty sub „Liczba 100" do filji Kurjera Warszawskiego, Łódź, Andrzeja 3

Kupię samochód

nowoczesny w dobrym stanie, cztero lub dwuosobowy za gotówkę — **Sosnowiec, skrzynka pocztowa 42.** (947

Poszukuje się następujących

silników elektrycznych:

trójfazowe 120/210 Volt, 950 do 1450 obrotów z rozrusznikami, szynami i normalnemi kołami pasowemi o sile koni 2, 3, 4, 5, 6, 8, 10, 12 i 15, oraz 1 silnik 750 do 950 obrotów o sile 5 koni. 956

Odnośne oferty prosimy składać do **„Kurjera Warszawskiego", Warszawa, Krakowskie Przedmieście Nr. 40** pod **„Silniki".**

Motoru 4-konnego

440 Volt na prąd stały poszukuje **„GONDOLA", Poznań, Wierzbięcice 32.** 929

Poszukuje się kupna:

887
Motoru benzolowego, 8—10 PS. **centryfugi do mleka** dla przeróbki 1400—2000 l. i **ogrzewacza dla mleka.**
MLECZARNIA PISTAK, poczta i powiat Brodnica.

TRANSFORMATOR

trójfazowy, wielkości 200 do 800 KVA — o przeniesieniu 5000/500 Volt, używany, kupi **„Azot" S. A. w Jaworznie.**
W ofertach należy podać bliższe dane techniczne. 888

Płyty akumulatorowe i szlam kupuje

Bielawski, Poznań, Bukowska 33. Tel. 6418.

Wózki żelazne

kolebowe używane w dobrym stanie (10 sztuk pojemn. ¾ m³ na tor 600 mm. kupią 982
Zakłady Ceramiczne „Odrowąż" poczta Stąporków.

MOTOR

od 40 do 50 P. S., gaz ssany w dobrym stanie kupię. Zgłoszenia **Wł. Ciszewski, Kalisz,** Turecka nr. 17. (948

Maszyny

parowej z kotłem, 3-konnej lub małej lokomobili do 4 koni poszukuje B. Lewandowski, Błotnica, p. Wolsztyn. 954

Dział budowlany i drzewny

Z rosyjskiego przemysłu drzewnego.

Według doniesień pism niemieckich, w pierwszych dniach ubiegłego miesiąca odbył się w Moskwie ogólny zjazd przedstawicieli przemysłu drzewnego i wielkich trustów leśnych. Na zjeździe byli obecni reprezentanci rządu. W obrotach wskazano na doniosłe znaczenie przemysłu i eksportu drzewnego dla Z. S. S. R. w roku bieżącym, a to tem więcej, ponieważ na całej linji załamał się eksport zboża rosyjskiego. Zdaniem mówców główną przyczyną nie osiągnięcia przez przemysł leśny rezultatów przewidywanych przez projekty „Gosplanu" jest **wadliwość systemu zaopatrywania poszczególnych przedsiębiorstw w materjały leśne.** Stosowany dotychczas system przetargów na poręby leśne, powodując konkurencję, podwyższa znacznie cenę drzewa; przydzielenie poszczególnym przedsiębiorstwom odpowiednich objektów leśnych byłoby o wiele więcej celowem. W toku obrad poruszano oprócz tego kwestję konieczności reorganizowania działalności tartaków, oraz innych zakładów przerabiających drzewo. Ustalono mianowicie, iż z 547 istniejących tartaków i innych fabryk drzewnych, **jest czynnych tylko 301,** przyczem stopień zużycia maszyn w zakładach obecnie pracujących jest bardzo wysoki (około 35 proc.). Tartaki posiadają przeciętnie każdy 2.5 gatrów, przeważnie różnorodnych. Pozatem najbogatsze rejony leśne Syberji, Dalekiego Wschodu i Uralu są słabo eksploatowane. Natomiast w rejonach europejskich eksploatacja prowadzona jest rabunkowo.

Jako jeden z głównych punktów zjazdu postanowiono przeprowadzenie **wielkiego planu rozbudowy istniejących zakładów przemysłowych oraz budowy nowych.** Do roku 1928 ma być wybudowanych **65 nowych zakładów,** przyczem ilość gatrów w nowowybudowanych i istniejących tartakach ma być podniesiona do przeciętnej cyfry 4 na każdy Działalność poszczególnych fabryk (jak to fabryk papieru, celulozy, suchej destylacji itd.) oraz tartaków ma być ściśle skoordynowana. Ma być przeprowadzona **standartyzacja** obrobionego drzewa i budulcu. Wszystkie większe trusty winny zjednoczyć się w syndykat celem uregulowania i uzgodnienia akcji handlowej. Dla przeprowadzenia tych zamiarów zostało zdecydowane wyasygnowanie 92 milj. rubli, z których **36 milj. wyłącznie na zakup nowych maszyn.** Ponieważ dotychczasowe braki specjalnie ciężko odbijają się na konjunkturze eksportowej, postanowiono zwrócić się do rządu o cały szereg zarządzeń i ulg o charakterze czysto protekcjonalistycznym. Oprócz przydziału drzewa na pniu firmom eksportującym bez żadnej konkurencji, zjazd wysunął żądania ulg kolejowych, przewozowych i podatkowych, aż do zagwarantowania przez rząd eksport. zwrotu strat, mogących powstać z tytułu transakcyj eksportowych, gdyż w chwili obecnej i przy dotychczasowych warunkach, kalkuluje się jedynie zbywanie produktów na rynku wewnętrznym.

Uchwały i żądania eksporterów rząd sowiecki niewątpliwie dobrze sobie rozważy i starać się je będzie szeroko uwzględnić. Sprawa zresztą zupełnie zrozumiała. A teraz rzeczą naszą, rzeczą polskiego przemysłu leśnego, jest zwrócenie większej uwagi na organizowanie się swego przeciwnika, aby nie pozostać z niczem w tyle. **P.**

O udział w Międzynarodowym Kongresie Leśnym.

Osoby, pragnące wziąć udział w Międzynarodowym Kongresie Leśnym w Rzymie, zechcą zawiadomić o tem Sekretarjat Komitetu do dnia 15 marca br., podając imię, nazwisko, zatrudnienie, dokładny adres, oraz wpłacając na konto P. K. O. Nr. 8881 (właściciel konta Władysław Barański) równowartość 65 franków francuskich, jako koszty udziału w kongresie. Towarzyszący członkowie rodzin uczestnika wpłacają na ten sam cel po 35 franków francuskich. Po przesłaniu tych zgłoszeń i wpłat do Rzymu przez Komitet — otrzymają zgłaszający się karty uczestnictwa, uprawniające do wzięcia udziału w obradach Kongresu, do otrzymania druków i sprawozdań kongresowych oraz do 30% zniżki na kolejach włoskich w czasie od 1. 4. do 15. 5. br., wreszcie do korzystania z pokojów, przygotowanych dla uczestników Kongresu w Rzymie i poprzedzającej go Wystawy Leśnej w Medjolanie. W tym celu uczestnicy zgłaszać się mają na głównych dworcach kolejowych obu tych miast do biur Towarzystw „Enit". Koszty dwutygodniowego pobytu w Medjolanie i w Rzymie wraz z kosztami przejazdu wyniosą według dzisiejszego kursu lira nie mniej, jak 750 zł. Osoby niezamożne, pragnące uzyskać paszport ulgowy, zechcą zgłosić to do Sekretarjatu Komitetu do dnia 15 marca br. Komitet ma zapewniony przydział pewnej ilości paszportów ulgowych dla uczestników rzeczywistych, natomiast uzyskanie ich dla towarzyszących członków rodzin jest mało prawdopodobne. O przyznaniu ulgi paszportowej zostanie uczestnik powiadomiony przez Komitet — o wystawienie paszportu starać się należy u odnośnej władzy administracyjnej. Wyjazd nastąpi około 23 kwietnia, powrót około 15 maja.

Niemcy domagają się zakazu importu drzewa z Polski.

W czasopiśmie „Der Holzmarkt" zamieszczono wniosek niemieckiej partji narodowej do Sejmu Pruskiego o wydanie zakazu importu drzewa okrągłego i kopalniaków z Polski. Potrzeby tego zakazu motywowano tem, iż importerzy niemieccy zakupili w Polsce na skutek zniżki złotego około 1.000.000 m. kb. drzewa, co uniemożliwia niemieckim właścicielom lasów pozbycie się swoich zapasów drzewa. Przedewszystkiem odczuwają to śląskie koncerny drzewne, które jesienią zakupiły wielkie ilości drzewa po cenie normalnej i wobec takiej sytuacji stanęły przed ruiną. „Der Holzmarkt", omawiając powyższy wniosek, podaje w wątpliwość zawarte w nim motywy, twierdząc, że należy zbadać, po jakiej cenie i gdzie śląskie koncerny kupowały, bo wtedy dopiero będzie można skonstatować, czy powodem bankructwa nie są czasem kupna spekulacyjne albo w związku z ogólną zniżką cen niesłychanie wysokie obciążenia podatkowe i socjalne. „Der Holzmarkt" nie zajmował się dotychczas staraniami śląskich właścicieli lasów, po-

nieważ jest przekonany, że sfery rządowe do ich życzeń się nie przychylą, a zarazem uważa, że ta sprawa nie nadaje się do publicznego omawiania, bo w chwili rokowań handlowych z Polską może zaszkodzić gospodarce niemieckiej, zainteresowanej w szybkiem zlikwidowaniu wojny celnej.

Traktat z Niemcami a przemysł budowlany.

Na ostatnich konferencjach przedstawicieli przemysłu i eksportu drzewnego w Ministerstwie Przemysłu i Handlu w sprawie traktatu handlowego polsko-niemieckiego — zwrócono uwagę na to, że Niemcy domagają się w pierwszej linji wolnego od cła wywozu drzewa nieobrobionego z Polski do Niemiec. Życzenie to strony niemieckiej było dokładnie dyskutowane, przyczem podkreślono, że ewentualny wywóz bezcłowy drzewa okrągłego do Niemiec nie powinien wpływać ujemnie na eksport drzewa obrobionego. Należy zaznaczyć, że obowiązujące w Niemczech cło normalne od wwozu drzewa tartego wynosi 6 marek od tonny. W ogólnej kalkulacji tak wysokie cło odbija się niekorzystnie na cenie materjału tartego średnich gatunków, paraliżując w ten sposób eksport materjału budulcowego do Niemiec. Obecnie byłoby to tem dotkliwsze, ponieważ wskutek stagnacji na rynku drzewnym w Niemczech i zastoju w budownictwie — ceny, płacone tam za budulec zagraniczny, są niższe przy mniej korzystnych warunkach płatności. Eksporterzy nasi wyrazili życzenie, aby cło niemieckie od drzewa tartego było zmniejszone do 2.40 mk. Pozatem na konferencji tej omawiano cały szereg kwestji, związanych z ustosunkowaniem się sfer drzewnych do niemieckich dezyderatów celnych.

Odnawianie domów w Krakowie.

Onegdaj odbyła się w „Związku Turystycznym" konferencja prasowa, na której prócz reprezentantów prasy wziął udział przedstawiciel miasta p. Krzyżanowski. Dr. Beres — dyrektor izby handlowej przedstawił plan akcji podjętej przez związek w kierunku upiększenia miasta dekoracją kwiatową i odnowienia fasad. Na odnowienie fasad zapewnione są kredyty wekslowe złotowe w wysokości 200 tysięcy złotych, przyczem akceptantem weksla ma być właściciel domu, żyrantami dwaj inni właściciele realności, i przedsiębiorstwo, które remont przeprowadza. Remont ten będzie uskuteczniony metodami **nowoczesnej organizacji pracy.** Koszt takiego przeprowadzonego odnowienia będzie wynosić 4 złote za metr. kwadr., a kredyty — otrzymane na dogodnych warunkach procentowych i spłat. Właściciele domów, reflektujący na odnowienie fasad zgłaszać się mogą do związku turystycznego. Równolegle z tą akcją związek podjął starania o upiększenie miasta przez dekorację kwiatową. Koszt wstawienia do okna skrzyni wraz z ziemią, kwiatami i konsolką wynosić będzie 8 złotych. Akcja ta przerzucona ma być również i na Warszawę oraz inne miasta polskie.

Z rynku materjałów budowlanych i drzewa.

MATERJAŁY BUDOWLANE.

Lwów, 1. 3. (A. W.). W materjałach budowlanych sosnowych lekkie ożywienie. Ceny około 8.00—8.50 dol. za materjał budowlany obrzynany. Na dębinę i materjały eksportowe brak zainteresowania. Ruch bardzo mały z powodu braku gotówki i kredytów.

DRZEWO.

Bydgoszcz, 1. 3. (A. W.). (U). Ceduła Giełdy Drzewnej w Bydgoszczy z dnia 25. ub. m. notowano za m^3: płacono za bale ang. świerk. i jodłowe u/s 363 zł, za takież sosnowe u/s 344 zł, — IV klasa 267.40 zł, za Standard, za kopalniaki sosnowe $^3/_8$" × 9' i $2^1/_2$" × $6^1/_2$. płacono 22.90 za m^3, a 16.23 za mp; wszystko franco wagon Gdańsk; za dykty klejone olchowe 3 i 4 mm. — 138 × 118 cm żądano za I gat. 458.40 zł, II gat. 383.90 zł, III gat. 353.40 zł, IV gat. 276.90 zł, — wszystko st. załad. Różanka u/Wilja, oferowano 300 m^3 olchy fornierowej o przec. średnicy 34/35 cm, w czubku od 25 cm franco st. Klewań po 47.70 zł — bez odbiorców, płacono za osikę zapałczaną od 25 cm. w czubie i dług. od 2.20 m. franco stacja załadowania 42 zł, żądano za odziomkowe kloce topolowe fornierowe (bez sęków), średnicy w czubie od 40 cm wzwyż, dług. od 3 m. wzwyż franco granica pol. — niem. 152.80 zł, jesionowy suchy materjał tarty, grub. 21.28, 78 mm. z obustronnym cłem franco stacja 280.50 zł w żądaniu, sosnowe kopalniaki w wymiarach kupującego oferowano franco st. załad. Klewań po 13.50, za kloce dębowe, średn. w czubie od 35 cm na klepkę (bindrę) franco st. załad. płacono 38.75, w poszukiwaniu: dłużyce sosnowe średn. 20 cm. w cieńszym końcu, sosnowe słupy telegraficzne, białe strugane, papierówka świerkowa świeżego cięcia, bale bukowe, suche gr. 2" — 4".

[143]

Przetargi i licytacje.

— **Przetarg ofertowy.** Magistrat stoł. miasta Poznania zamierza wydać w drodze przetargu publicznego wykonanie robót **stolarskich, ślusarskich i instalatorskich** z dostawą materjałów dla budowy domów czynszowych przy Wałach Jagiełły w Poznaniu. Oferty należy oddać w zapieczętowanych kopertach z napisem: „Oferta na roboty p. p. dla domów przy Wałach Jagiełły", do godziny 11 dn. 6 marca 1926 roku w pokoju 11, Miejskiego Urzędu Budownictwa Naziemnego, Poznań, ul. Nowa 10 III p. Wzory ofert wydaje się za opłatą w pokoju 12. Szczegółowe warunki, rysunki itd. wyłożone są do wglądu od godziny 8—10 i 16—18 w pokoju 19, gdzie też udzielane będą potrzebne wyjaśnienia. Magistrat zastrzega sobie prawo swobodnego wyboru oferenta, podziału prac pomiędzy kilku oferentów wzgl. nieuwzględnienia żadnej oferty.

— **Przetarg na sprzedaż łomu, aluminjum itd.** Kierownictwo Warsztatów Centralnych Zakładów Lotniczych ogłasza przetarg na sprzedaż łomu, odpadków aluminjum, duraluminjum, mosiądzu, miedzi, fosforbronzu i białego metalu. Przetarg ofertowy odbędzie się w dniu 16 marca 1926 roku, w Warsztatach Centr. Zakł. Lotniczych o godzinie 10 rano. Oferty należycie ostemplowane, z dołączeniem kwitu na złożone wadjum w Kasie Skarbowej, w wysokości 10 proc. oferowanej sumy, należy przedkładać w podanym terminie. W ofertach należy podać cenę jednostkową za 1 kg. łomu każdego gatunku. Przeznaczone na sprzedaż przedmioty znajdują się w magazynach Warsztatów — Puławska Nr. 4 Warszawa — Mokotów, gdzie można je oglądać w czasie od 8 do 15 marca między godz. 9—11, zaś w dniu przetargu do godz. 10 rano, gdzie również udzielane będą bliższe szczegóły o warunkach sprzedaży.

— **Przetarg na dostawę blachy cynkowej.** Wojsk. Inst. Geogr. w Warszawie, Wilcza 64 wzywa do złożenia w terminie najpóźniej do dnia 19 marca 1926 r. na godz. 10 rano ofert na dostawę blachy cynkowej litograficznej wyrobu krajowego względnie zagranicznego z zawartością 95 proc. cynku, grubości 0.75 mm. chemicznie czystej, bez zawartości ołowiu, żelaza, siarki i węgla, precyzyjnie szlifowanej i polerowanej w ilościach: 300 szt. o wym. 40×50 cm. 200 szt. o wym. 60×65 cm. 50 szt. o wym. 50×60 cm. Do oferty nadesłanej w kopercie zalakowanej należy dołączyć dowód złożenia w Kasie Skarbowej wadjum w wysokości 3 proc. oferowanej dostawy. W ofercie należy podać termin dostawy.

— **Przetarg na różne metale.** Niniejszem podaje się do wiadomości, że Wydział Zasobów Dyr. Kol. w Wilnie w dniu 12 marca r. b. ogłasza przetarg pisemny na sprzedaż loco magazyn, stacja Wilno, następujących odpadków: 1) Ołów stary 1.300 klg. 2) Popioły 21.725 klg. 3) Cynk stary 1.031 klg. 4) Wióry mosiężne 1.000 klg. Reflektanci powinni złożyć do skrzynki ofert w Prezydjum Dyrekcji w terminie do dnia 12-go marca zapieczętowaną w kopercie z napisem: „Kupno odpadków w dniu 12 marca r. b." pisemną ofertę z podaniem gatunku, na który reflektuje się i zaoferowanej ceny w złotych polskich za jednostkę wagi. Informacje sprzedaży w dni urzędowe od godz. 12—13-ej w Wydziale Zasobów Dyrekcji, pokój Nr. 40.

Z rynku metalowego i węgla

METALE.

Warszawa, 1. 3. (A. W.). Dom Handlowy **A. Gepner,** Warszawa, Grzybowska 27, podaje obecne ceny orjentacyjne starych metali na rynku warszawskim w złotych: miedź stara 1.50 — 1.55, mosiądz — 1.10—1.30, **rotguss** — 1.50—1.55, **cynk** — 0.80.

Warszawa, 1. 3. (A. W.). Wskutek dużych zapasów surówki oraz coraz trudniejszego zbytu ceny surówek metal. spadły o 5 — 10 zł. na 1 tonnie. Surówki marki Stąporków na rynku jest mało, surówka zagraniczna Witkowicka i t. p. nie cieszy się dużym popytem ze względu na cięższe warunki sprzedaży oraz zmienny kurs złotego. Notowano za 1 tonnę fr. wag. st. załad.: surówka Częstochowa Nr. 0 — 185 zł, Nr. 1 — 175 zł., Nr. 2 — 166 zł, Nr. 3 mart. 138 zł., bednarka gorąco walcowana 310 zł, surówka odew. „Stąporków" (loco huta) Nr. 0 — 190 zł, Nr. 1 — 180 zł, Nr. 2 — 170 zł, Nr. 3 — 160 zł, żelazo handlowe kraj. 260 zł, walcówka drut okrągły 5½ — 13 mm lub kwadr. 5¼ — 8 mm 220 zł, cena zasadnicza blachy cienkiej 383 zł, — grubej 355 zł.

Nowy-Bytom, 1. 3. (A. W.). Surówka odlewnicza Huty Pokoju Nr. 1 (Friedenshütte P. G. S. — reprezentacja S. A. Józef Wdowiński w Warszawie) cena za tonnę 180 zł. loco stacja Nowy-Bytom.

Berlin, 27. 2. (A. W.). Urz. not. w Mn za 1 kg. Miedź elektrolityczna, dostawa zaraz, cif Hamburg, Brema lub Rotterdam (za 100 kg) 135¼, miedź rafinada 99—99.3% 1.21—1.22, Standart na luty 1.19—1.20, oryginalny surowy cynk hutniczy (w woln. obr.) 0.72—0.73, cynk w płytach remelted zwykłej jakości handl. 0.66—0.67, oryginal. aluminium hutnicze 98—99% w blokach, sztabach walcow. i ciągnion. 2.35—2.40, dtt w sztabach walcow. i ciągnion. 2.40—2.50, nikiel czysty 98—99% 3.40—3.50, antymon Regulus 1.75—1.80.

Londyn, 27. 2. (U.). Miedź per kasa 59⅛—59¼, — 3 mies. 60⅛ — 60¼, — Setlement 59⅛, — bestselected 62½ — 63¾, Cyna za got. 293½ — 294, — 3 mies. 282½ — 282¾, — Setlement 293½, ołów dost. natychm. 33½, — term. 33⅝, — Setlement 33½, cynk dost. natychm. 35⅜, — term. 35½, — Setlement 35⅜ rtęć 14½ (za butlę), wolfram 23 — 23¼ (za kawałek), elektrolit 66, — 3 mies. 66½, elektrowirebars 66½, cyna banca 294¼.

Londyn, 27. 2. (A. W.). Antymon Regulus 99.50—100 Ł za 1 tonnę.

N.-Jork, 27. 2. (A. W.). Zamknięcie. Cts za 1 lb. Aluminium virgin 98—99% 27, miedź lake loco 14.45, — electrolyt loco 14¼, — auf Cieferung 14¼, — Casting rafinery loco 13.65, cyna loco straits 64, — 99% 63, ołów N.-Jork loco 9⁵/₃₂, East. St. Louis loco 8.90, cynk New-York loco 8.10, — East. St. Louis loco 7¾, nikiel w sztabach 35, blacha biała 5½ dol. za 100 lbs.

BLACHA.

Warszawa, 27. 2. (A. W.). Dom Handlowy **A. Gepner,** Grzybowska 27, podaje obecne ceny syndykatu na blachę cynkową: 30 tonn — Ł 41⅛, — 10 tonn — Ł 41⅝ za 100 kg., franco huta.

Warszawa, 1. 3. (A. W.). Związek Hut Cynkowych Górnośląskich podaje następ. zmienione ceny (od dn. 19 b. m.): blacha cynkowa — cena zasadnicza za 1 tonnę fr. wag. huta przy zamówieniach do 30 tonn 41 Ł 12 sh 6 d, przy zakupie ponad 30 tonn 41 Ł 2 sh 6 d.

Berlin, 27. 2. (A. W.). Srebro ca 0.900 w sztabach 91¾—92¾ Mn za kg., złoto w woln. obrot. 2.80½—2.82½, platyna w woln. obrot. 14.10—14.30 Mn za gram.

Katowice, 1. 3. (A. W.). Ceny węgla ustalone przez Górnośląską Konwencję Węglową od dnia 15 lutego: węgiel gruby 28, kostka 27.50, kostka II 24.30, groszek 18.80, grysik 17.90, drobny 18, drobny II 15.40, pospółka 21.70, miał 9.30, koks gruby 34, kostka 33, orzech 30, groszek 25. Ceny za 1 tonnę loco kopalnia.

Lublin, 1. 3. (A. W.). Gazownia miejska notuje: koks gruby za 1-ną tonnę zł 45, smoła zł. 15, siarczan amonu zł 29. W ilości 100 kg. loco magazyn. Zapotrzebowanie normalne. Tendencja spokojna.